

beri pazljivo razposlanico novega državnega ministra viteza Schmerling-a in prepričal se boš, da ni naša visoka vlada nakanila, kakor kak strupenjak modruje, nam samo malo prahú v oči lopniti in nas prevariti, ampak da je sedaj njena prava terdna volja na ustavnem potu modrovati in vso Avstrijo prenarediti po potrebah sedanjega časa. Vse narodnosti je ona pod svojo obrambo vzela, nobene noče več zatirati, ampak za vse po očetovsko skerbeti. Gospod minister je toraj visoko povzdignil novo zastavo enakopravnosti za vse narode cele Avstrije od prvega do zadnjega. Mi toraj, ki se pod to bandero zberamo in zahtevamo brez vse razujzdanosti, da nam se zgodi po cesarjevih in ministrovih besedah, mi ne skačemo čez vojnice kratko malo ne, ampak ravno narobe je: vsak je puntar, vsak je neprijatelj Boga, cesarja in naroda, naj si bo žlahen gospod ali stergan škribač, kdor koli bi rad še naprej staro godel, tuje proso branil, svoje pa vrabcom puščal.

Na tem edino pravičnem potu, ktereга bomo nastopili, se ni bati, da bi naša Avstrija v take zadrege prišla, v kakoršno jo je dosedanja politika pripeljala bila; marveč to je edino pravo sredstvo, po katerem se bo dala vzdržati in okrepčati njena edinost, celokupnost in mogočnost. Ako so pojedini deli kake sestavljene stvari gnjili in mertvi, je tudi cela stvar mertva; če so pa pojedini deli krepki in čversti, je tudi vse skup čversto in mogočno. Ravno to velja tudi od Avstrije. Zato rečem, ako se bomo ustavne slobode in enakopravnosti čversto poprijeli, vsakemu svoje pustili in dali, se bo v kratkem času zadovoljna Avstrija tako ojačila, da bodo njeni sosede od nje pomoči iskali, ne pa ona od njih. Naša Avstrija namreč hrani sama v sebi tako strašno silo in toliko moč, da se ne ustraši nobenega potentata na svetu. To moč je pa kakor električno treba zbuditi in na svoj malen napeljati, kar se more samo s pomočjo narodne enakopravnosti zgoditi. Nismo še pozabili, kako so Horvatje leta 1848 in 1849 prostovoljno za svoje puške zgrabili; staro in mlado, vse je hitelo takrat še ustavno slobodno Avstrijo in svojo narodnost proti puntarskim Lahonom in Magjaronom braniti; v kratkem času je prišlo več kakor 40.000 Horvatov na bojišču za dom mili; ni bilo menda hiše, kjer ne bi jokala majka za siokom, ženka za možem, sestra za bratom svojim. In verni Tiroljci so se vselej vzdignili za brambo svoje dežele in svojega cesarja, naj se je sovražnik prikazal od desne ali od leve. Kaj je pa porodilo toliko navdušenost, kaj je porodilo toliko junaštvo? Kaj družega ko domoljubje od ene, ideja narodnosti od druge strani. Mi Slovenci smo vselej zvesti bili svojemu cesarju; zaslužili smo resnično ime „slovenskih Tiroljcov“; pa še veliko raje bomo šli na bojno polje, veliko raje svoje življenje darovali za vlado, ktera pod krilom ustavne svobode naše narodne svetinje spoštuje in brani.

„To bi vse dobro bilo — mi bo kdo v besedo segel — ali treba je paziti tudi na zadnje kola, ne samo na prve; nemški jezik nam je čez vse potreben, zakaj mnogojezična Avstrija mora imeti eno vez, ktera jo bo skup držala; med mnogoterostjo mora tudi edinost kraljevati; če ne, bo eden govoril od srake, drugi bo zastopil od vrane. Za to vezilo pa ne najdemo boljšega jezika od nemškega. Potle ostane star pregovor še zmirom resničen, ki pravi: Kolikor jezikov znaš, za toliko ljudi veljaš. Zakaj bi toraj Slovenci v svoji „slovenski slepoti“ zametovali žlahno zrelo sadje nemške in talijanske književnosti, namesto njega pa glodali svoje zelene tepke, za ktere nihče ne mara.“

Na ta ugovor dam ta odgovor: Vsak razumen Avstrijanec mora priznati potrebnost enega državnega jezika, da vse narode mnogojezične Avstrije prijateljsko skupaj veže. Al to, kar bi imela prijateljska vez biti med različnimi narodi, je nezgoda preteklega časa spremeniła v težke verige, ktere bi nas kmalo na duši in telesu umorile bile. Mi nimamo toraj celó nič zoper to, da

ostane nemški jezik „Bindungsmittel“, pa samo tam, kjer je resnično potreba in kolikor je potreba, drugač pa ne. Na Ogerskem in na Horvaškem se iz kancelij ne dopisuje samo kmetom v domačem, narodnem jeziku, ampak vsem; v tem jeziku tudi vse vradnije visoke in male med sabo amirajo. Vsega tega pa jim niso vsilili ali ponujali, ampak prosili so, terkali so, pa se jim je dalo. Nemški jezik pa vendar ostane še zmirom kolikor toliko prijateljska vez med Nemcom, Slovanom in Magjarom, zato se mora tudi učiti kakor obligaten predmet na viših šolah, na gimnazii namreč in na realki. Tudi ostane resnično, da „kolikor jezikov človek zna, za toliko ljudi velja“; zatoraj naj se naši mladeži še večja prilžnost ko dozdej podeli, tujih jezikov se učiti. Bogate nemške, talijanske in francozke književnosti ne smemo zanemarjati; al pravijo, da Bog je sebi najprej brado ustvaril, srajca nam je bliže ko suknja, zatoraj se bomo tudi zanaprej radi stranskih jezikov učili, pa svojega vendar najbolj ljubili. Tudi Nemeč ljubi ponosno francozčino in gladko talijanščino, al njegova nemščina mu ostane vendar čez vse mila in draga; le ona mu je k sercu priraščena.

Kdor pa nam očita, da je naša slovenščina še sirova, neokorna in siromašna, naj le malo bolj natanko z našim jezikom se soznani, pa bo spoznal, da je on tako lep, gibčen in gladek, da zasluži visoko stopnjo med evropskimi jeziki, vsakakor pa ima veliko prednost pred nemškim. Da pa še ni tako izobražen ko nemški, — da nima tako bogate literature, tega ni naš jezik kriv, ampak žalostne okoliščine. Saj vendar vsak vé, da na cesti, v suši in mrazu ne more nič rasti, naj bo seme še tako lepo in plemenito. Slovenec ima dar jezikov, slovenščina bi toraj morala biti uzor ali ideal za vse druge jezike; al bodi Bogu potoženo, učeni Slovenec ni tega darú Božji obračal v čast in slavo svojega maternega jezika, ampak v pogubo njegovo. Zdaj smo se zavedili, hvala Bogu! in sonce nam je začelo prijazneje sijati. To vse naj nas spodbada toliko pridneje in neumorneje delati na polji našem književnem, da bomo mi, ki se radi hvalimo z darom jezikom, naše sosede saj dohiteli. (Dal. sl.)

Dopisi.

Iz Sibirij 5. febr. C. . . o. — Radosten sem čital v 5. listu „Novic“, da bote Slovenci, ker se je že toliko pisarilo zastonj o potrebi slovenskega jezika v šolah in kancelijah, se obrnili enkrat na pravo mesto, ki ima to reč v rokah. — Pred nekaj časom so tudi tukaj rogovileži okna pobijali in cesarske orle vstran spravljali, potem pa, ko ponoči straža nekega takega pajdaša ravno ko orla iz gujezda jemlje, zasači, v luknjo stlači in mu policija dvajset baštonad natlači (bil je šivar magjarsk), in ko je nekaj serboritih mladih ljudi móglo mesto zapustiti, je spet vse mirno. Med tem se vlaški narod, poprej brez vseh pravic, krepko razvija, ker si prizadeva doseči, kar mu v pretečenih časih ni bilo mogoče. Ker bojo uradnije same domačine dobile, se ptuji uradniki na odhod pripravljajo; potlej bojo še le Erdeljčani srečni (?), bolj še pa uradniki, zakaj dragota je tú strašna, ker jo zima še povikšuje, tako huda zima, da volkovi celó noter do mesta pridejo.

Iz Horvaškega 8. svečana. — Poštenje je prva in najbitnija vrednost vsacega človeka in najdragoceneje njegovo dobro; zatorej je treba, da pozorno čuva nad njim in da si ga ne dá lahkomišljeno oskruniti. O slovenskih uradnikih na Horvaškem se je zadnji čas toliko neslavnega in nevrednega pisalo, da ne smemo dalje molčati, ako nečemo, da nas svet krivično ne sodi, in da nas slovenska naša domovina ne derži ža nevredne sine svoje. Bile ste tudi vé častite „Novice“ *) že opetovano organ, ktereга so se pro-

*) „Novice so res enekrat ostro pisale zoper nemškutarenje naših rojakov na Horvaškem ne le v uradnijah, temuč tudi v

tivniki naši poslužili, napadaje našo čast in poštenje naše pri rojcih naših; treba je toraj, da tudi mi poštenje svoje po tisti javni poti branimo. Očita se namreč tukajšnjim slovenskim uradnikom, da so oni propad in nezadovoljstvo Horvatov zakrivili, njih jezik in narodnost zatirali urinivši jim namesto domačega ptuji nemški jezik, da so se v vsem, kar se tiče blagra horvaškega naroda ko njegove protivnike pokazali in s takim početjem že od nekdanj rahlo vez med Slovenci in sosednimi Horvati še bolj objugali. Ker se take potožbe zoper tukajšne slovenske uradnike sploh izjavljajo in se toraj na vse potezajo, moramo mi proti takemu krivljenju očitno protestirati in takove poročila za laži proglasiti. Ako se res med ondašnjimi „Kraujci“ nekteri nahajajo, koji so se narodu svojemu izneverili, vendar to od vseh nikakor ne velja, in se toraj zavolj krivnje nekotjih vsi napadavati ne smejo! Da smo se tudi mi proti svojim horvaškim bratom prijateljsko ponašali in v vsakih zadevah poštene skazali, je dovolj dokaza že to, da imamo med njimi dosti iskrenih prijatlov, da nam je ravno zavolj tega bratovska ta dežela druga domovina postala. — Res je, da se je bil v zadnjih letih, odkar se slovenski uradniki na Horvaškem nahajajo, tukaj nemški jezik v uradnije vpeljal in domači jezik skoraj sploh iz njih spodrinil; al vpraša se: ali so bili temu res ravno Slovenci krivi? Dosti naj bo, ako na to samo opomnimo, da tisti, ki kaj tacega terdi, uradno poslovanje čisto malo pozná, ker morda misli, da v tacih rečeh vsaki uradnik v svojem uredu po svoji glavi in svoji volji gospodari. Da se je bil nemški jezik vpeljal, temu so slovenski uradniki tako malo krivi, kakor tukajšnji domači činovniki, in kakor malo so na priliko najdomoljubni uradniki na Slovenskem krivi, da se tam še dandanašnji sploh v nemškem jeziku ureduje. Ni potrebno dalje razlagati, da uradnik tudi pri najiskrenijem sočutju za narodne stvari vsigdar ne more tako ravnati, kakor serce njegovo želí. Kar je zakrivila sistema, naj se v greh ne šteje ljudém, ki so morali ravnati po tej sistemi. Ako se med tukajšnjimi ptujimi uradniki kteri bili, ki so si z nemščino mislili zaslug pridobiti, verjemite nam, da oni — čeravno jih nekteri ko „Kranjce“ z nami v jedno mavho mečejo, niso bili Slovenci in da toraj ti za njih postopanje odgovorni biti ne morejo. — Nasproti temu pa so bili ravno med Slovenci nekteri, kteri so v uredu do zadnjega časa rabili domači jezik in zavolj te stanovitnosti tudi dosti situosti doživeli. In ko se je pred nekoliko mesci vsled veledušne cesarske zapovedi sopet vpeljal domači jezik v uradnije, so Slovenci zopet pokazali, da se niso narodu svojemu izneverili; z marljivostjo so se poprijeli horvaškega jezika, in za kratko se tudi v tistem tako izurili, da sedaj enako domačincem brez spodtike svoje službe v domačem jeziku opravljati morejo. — Toliko za odvernutje napadnikov naših!

Več slovenskih domorodcov.

Iz Gradca 3. sveč. dr. R. — Včeraj smo tukaj obhajali Vodnikov 103. rojstni dan. Se vé, da se ta svečanost ne more primerjati s tisto, ki se je pred tremi leti v Ljubljani, v našem središču, tako slovesno obhajala, vendar se je zbralo bilo lepo število naše nadepolne mladeži, ki je bila osnovala to svečanost, in nekoliko starjih rodoljubov. — Predgovor za to praznovanje je zložil in govoril naš mladi pesnik Gr. Krek, ki se glasi od besede do besede tako-le:

šolah; al vseh svojih rojakov niso nikdar v en koš metale. Toliko za naše upravičenje gledé na to, kar pričujoči članek o „Novicah“ pravi. Sicer pa vendar sopet pri tej priliki ne moremo zamolčati, da nemškutarjenje v kancelijah in šolah bi ne bilo tudi pri nas na Slovenskem tako silno postalo, ako bi večina naših šolnikov in uradnikov se ne bila od nekdanj upirala zoper pravice našega jezika. Prišlo je to tako deleč, da celó nekteri fajmoštri, ki cel teden ne morejo pregovoriti nemške besede s svojimi ovčicami, ktere le slovensko razumejo, ravno tem ovčicam, če jih pokličejo zavoljo kakošnega opravila v farovž, jim pošiljajo nemško „Vorladung“, češ, da nemški jezik je „Amtssprache“!!

Vred.

Slovenci čase tužne so živeli,
Nadloge skusili so zlobno silo,
Nesrečo hudo ptujstva so terpeli
Ki čez-nje ostro je gospodarilo;
Kervavi žuli jih v sercé so skleli,
Terpljenje jim življenje je zgrenilo
Več zvezdica jim sreče ni sijala,
Da sercom ranjenim bi up dajala.

Domači logi so samotni stali,
Drevó drevesu krivdo je tožilo
Domači pevci tužni so molčali
Preblago petje čisto je vmolknilo:
Slovenstvo s ptujim ptujci so zmenjali,
Da v svoji je lastnini ptuje bilo; —
Slovenske tla so bile solz dolina,
Po kterih vladala je zgolj ptujina.

Pa tužne dni je temna noč zakrila,
Spet dnevi so veselja posijali,
Slovenija se ptujstva je znebila,
V okom stopila hrabro reví žali;
V življenje spet sinove je zbudila,
Ki milo so v nesreči zdihovali;
Zdaj žalost bridna jim celó je ptuja,
Po udih krepkih nova moč se zbuja.

Zdramila se tud kranjska je Modrica,
Stežé Parnasa praznega vgladila,
Zapela pesem rajsko je samica,
Rod novi z nježnim glasom je ganila; —
Zamaknjeni, žarečega so lica
Sinovi čuli njene sporočila; —
Glas modri čas jim novi je oznanil,
Ki národnost bo in pa pravico branil.

Tú Vodnik! tebe zvezdica o! jasna,
Osoda pervega je izvolila,
Da v znamenje pesem milih lira glasna
Iz rok device zale v vlast ti bila
Navdala pevska boginja te krasna,
Te v službo je visoko posvetila:
Odmenila te národ je buditi,
Domači glas ga čislati učiti.

Po krasnem daru segel si veselo,
Okorna ni ti bila k petju roka,
Vbiraje strune je serce gorélo,
Spolnila se mu želja je visoka;
Za petjem blagim petje je donelo,
Da čula domovina je široka:
Kot harpa Eolova zmir glasilo
Po gorah se je in dobravah milo.

Učil si jezik čislati sinove,
Nabirati zaklade jih marljivo,
Jemati lastne matere darove,
Ceniti biser narodovni živo;
Premile vedno matere glasove
Spaznavati po svetu ljubeznjivo:
To jim vcepiti bile so ti želje,
To vedno tvoje, naš vodnik, veselje.

V življenje zopet zbudil si rojake,
Zavedati dolžnosti so se jeli,
Odkrivši skerbno jim potrebe vsake
Po dušnem so napredku hrepeneli;
Sadili so marljivo zernja take,
Da sad njih bi unuki v prid imeli:
In to vse tvoja struna je storila,
Ki znad Veršaca se je oglasila.

Zatoraj rod tvoj rojstni god praznuje,
Preskerbno skuša ti hvaležen biti,
Primerno čast ti s praznikom daruje,
Ker ti dobrot ne more poverniti; —
In zraven pa od ust do ust se čuje,
Odmeva po Slovenii slaviti:
Pozdravljen Vodnik! nam nebes darilo,
Pozdravljen trikrat oj! slovenstva krilo.

V spominu bode narod te ohranil,
Te vedno skerbno čislal bo budnika,
Ime ti neoskrunjeno bo branil,
Slavil te zmiram dušnega vodnika;

Osrečen rod bo rodu rad naznanil,
Da ti slovenstvu bil si prva dika:
Dokler poznal glasove on bo svoje,
Ga zmir budile bodo pesmi tvoje.

Pevali so slovenske, serbske in česke pesmi in sicer živo in živahno tudi naše junaške davorije, ktere zbuja narodno svest in narodni ponos. Kadar Slovan sliši domorodne pesmi v tujem, se unema serce na sveto čuvstvo rodoljubja, duh pa se vzdiguje do nebeških visočin, ter se nam dozdeva, da gledamo iz uzvišenega pozorišča na raztrošeno deco matke Slave, ktero čaka slavna in srečna bodočnost, akoravno še v megleni daljini. Zbrali so se bili Slovani vseh avstrijskih plemen in poleg krotkih Slovincov in odražnih Serbov smo vidili Čeha in jednega Poljaka, ki slavijo zastran svoje železne marljivosti, da si proslavijo predrago otčevino. — Rojen Čeh je mično prebiral strune na citrah, slovenski tamburici, šestero Serbov pa še je posebej prepevalo urnebesnim pleskom spremljeno pesmico, ktera se na Serbskem peva v vsaki kolibici tužni Bosni in Bulgarii. Napival je dr. Razlag na spomin prvemu slovenskemu pesniku V. Vodniku, zdravico pa njegovemu veličanstvu presvitlemu cesarju, ki nas je osrečil s slovesnim pismom od 20. oktobra l. l., ter opomenil, da ravno to pismo, vničujoče prenapete strune centralizacije, še ožje veže k starodavnemu prestolu cesarske hiše vsegar zveste Slovence, katerih zvestoba se ne gane, akoravno pokajo mogočne skale in se podirajo hrasti tisučletni. Na to je sledila zdravica Jugoslavenom: Slovencom, Horvatom in Serbom, ter naši slogi in vzajemnosti. Pozabilo se tudi nije na dičnega našega mecena, prevzvišenega našega gospoda J. J. Štrosmajer-ja, utemeljitelja naše znanstvene akademije, in če Bog dá, tudi jugoslavenskega vseučilišča. Potem je v misel vzel velike zasluge iskrenega Slovenca, kteri se že skoro 20 let trudi obdelovati okorno in suhoparno polje slovenskega novinarstva, in ki slavno izveršuje svojo sveto nalogo, in gromovito je bila sprejeta zdravica vredniku naših „Novic“ gosp. dr. J. Bleiweis-u. Tudi Čehom in Poljakom avstrijskim smo napivali, s kterimi imamo vkupno (solidarno) nalogo, ohraniti in vzajemno si razvijati svojo narodnost in vderžati starodavno, raznojezično Avstrijo, ter prijateljstvo vseh v nje pribivajočih narodov. Spomnili smo se pred kratkem zamerlega Venceslava Hank-a, ki nam je bil izversten primer, komu ima posvečevati Slovan vse svoje dušne in telesne moči. — Počastili so bili to domorodno veselico s svojo nazočnostjo naša pisatelja gg. dr. J. Muršec in J. Drobnič, potem gospod dr. J. Kopač, naučitelj na pravoslavnom oddelku tukajšnjega vseučilišča, in gosp. dr. Fr. Hlubek, tajnik gospodarskega društva, ter malo malo število gospá in gospodičin. Čutili smo, da še smo in sicer vneti za vse dobro, blago in sveto, da še nas nije poplavila in zalila gola materialnost. Naš položaj je tako rekoč iznimka med vsemi avstrijskimi Slovani, toraj si bistrimo um in zlahtajmo serce, ker nimamo posvetnega blaga, ki dostikrat oboje zamami, akoravno se svet današnji le njemu klanja. Slovečo ovenčano dopersno podobo Vodnikovo so po praznovanju podarili gori imenovanemu govorniku v znamenje slovenske iskrenosti, ktero je zahvalno sprejel. — Slava toraj V. Vodniku in vsem njegovim sledovavcom, posebno naši nadepolni mladini! — Pri tej priložnosti nam se je ena vroča želja zbudila, namreč po slovanski čitavnici, kakor se ravno kar nemška pripravlja za učečo se mladež, in akoravno se tukaj nimamo nadjati zdatne podpore, vendar ta misel ni celó prazna sanjarija, ker je tukaj več rodoljubov, ki si na svoje stroške naročujejo slovanske novine in knjige, in bi je gotovo radi prepuščali za rabo slovanski čitavnici.

Od Slatine 1. febr. — Gosp. C— v 4. listu „Novic“ ni poterdil od mene za poslanca v deželni zbor nasvetovanega gospoda, rekši, da „v deželne zборе se morajo voliti možje, ki poznajo skeleče rane naroda svojega“, ktere be-

sede tudi jez rad poterdim in ravno zato sem imenoval onega gospoda, ki je po rodu Slovenec in vnet za naš narod.

Janez Žurman. *)

Iz Vranskega 8. febr. † Preteklega mesca so bile pri nas nove volitve soseskih namestnikov. Kaj pravite, ljube „Novice“, kaj je početi, ako ktera soseska voliti neče? V gomiljski soseski našega okraja je bila taka: Gomiljani so djali, da jim župana ni treba, saj imajo gospósko, ki po svojem ravna itd. Jaz pa pravim (naj že beseda komu diši kakor hoče): ljudstvo se ima podučiti, zakaj da smé in mora voliti. Ako ga k davku silite, ga morate tudi k blagru tirati, ako je nevedno. In kdo je učnik ljudstva našega v takih zadevah? Uradnija in cerkev sta učnik. Uradnija storivši svojo „amtspflicht“ se dalje ne peča s podučevanjem; tedaj cerkev! Ali mislite, duhovni gospodje, da se ne smé v cerkvi beseda za ljudstveni blagor spregovoriti? Ako o drugih zadevah segate na politiško polje, zakaj bi tukaj ne, ker nam je najbliže in zeló potrebno? oklicalo se je, se vé da, „da so imeniki volivcov za srenjsko predstojništvo in srenjsko namestništvo v občinski pisarnici nazoči (se vé da nemški imeniki!)“ — al teh nerazkladanih besed ni nihče razumel: zakaj srenja, občina je pri nas „soseska“ in srenjski predstojnik je „župan“, „nazoč“ pa beseda, ki so jo kmetje debelo gledali. — Vidi se pa, da kmeta nekaj tiši, in da misli, da bo — ustavlja se volitvi — si stanje zboljšal, ne vedé, odkod mu žuli dohajajo. Takim krivim mnenjem ima duhovstvo v okom priti, sicer bo kmetu vse grenko, kar od vlade pride in ničesa se ne bo veselo poprijemal. Videant consules, ne res publica itd.! — Mislim, da ne bodo te verstice bob v steno, vsaj za one kraje, kjer še volitev ni bilo, in kjer ni takih župnikov, kakor je eden v naši najbližji okolici, ki je djal: „e was, im bindischen ist kan fortschritt!“ Ljubi moj Bog, časi so prešli, v kterih se je za tako nemškutarstvo od krivo posvetovane vlade kak križec zaslužil. Da, da! tempi passati!

Zverh Učke 1. febr. Primčkov. — „Potalijančenci su kod nas ista vrsta ljudih, što su poturice po jadnoj Bosni i Hercegovini“, je nedavno v „Pozoru“ rekel V. P. v svojem dopisu iz Kotora oziroma na Dalmacijo, in ravno to tudi veljá gledé na Istro, nesrečne Dalmacije posestrimo. Potalijančenci so po Istri pijavice, ki kerv nam roda slavenskega pijó, ki jezik naš slavenski do zadnje kaplje bi rade nam izserkale in tako ukončale narodnost slavensko. Pa čitatelji dragi! sodite sami, terdim li resnico, ali ne. Imam pred seboj tri liste pokojnega reškega časnika „Eco“, v kterih takov potalijančenec obširno in preširno dokazuje, da v Istri biva več Talijanov kakor Slavenov, da Istra tedaj je dežela talijanska, da slovenska nikdar ni bila in ni ne po fizični geografii in zgodovini, ne po izviru in jeziku svojih stanovnikov. Kakor se iz vsega spisa pozdeva, nas ta človečan vse isterske Slavene ima za zgolj priklateže in pritepence, kterih bi se raje znebil kakor vraga iz pekla. Njegova edina radost pozemeljska bi bila, da bi se vsi isterski Slaveni čem prej tem bolje pogreznili v sladko morje izveličavne talijanščine. V svoji navdušenosti že tudi vidi spolnitev te želje in zato s preročanskim duhom pravi: „Slaveni isterski ne morejo imeti druge omike razun talijanske. Kdorkoli se tedaj iskreno zanima za njihovo blagostanje, mora pospeševati tisto zgub-

*) Ker domoljubni gospod C— ni nič razžaljivega pisal o tistem gospodu, ki ste ga Vi priporočali (kajti le poslednjih 6 verstic njega zadeva, vse drugo veljá o poslancih sploh), nam ne bote zamerili, da smo posneli le poglavno reč iz Vašega pisma, pokazati Vam, da cenimo tudi Vašo besedo kot besedo domoljubnega moža, čeravno omenjenih 6 verstic tudi sami niste mogli podreti. Vam slovenskim Štajarcom je res izberati treba še posebno take možé, ki zraven tistih lastnost, ki delajo človeka spoštovanega in veljavnega, ima živo občutje tega, kar so še posebni žulji slovenske narodnosti. Zato je gosp. C— prav rekel, da ne morejo vsi vsega. Vr.

ljevanje ali stakanje (fusione) slavenskega življa v večega talijanskega, katero v kljub vsem overam in nasprotnim prizadevam z velikimi koraki uresničuje se in neizostanljivo (immancabilmente) mora imeti popolno spolnjenje, bodi si kadarkoli. In ta človek terdi v svoji zanesenosti, da ima za-se „il consenso dell' Istria intiera!“ Nečem pisati komentara k njegovim besedam, vsaj vsak, ki količkaj rodoljuba goji v svojem sercu, vidi iz napeljanih besed, da kdorkoli ljubi temó, ga Bog udari s slepoto. Al žalibog! kadar bo prišlo do deželnega zbora, bo brez dvombe v njem čepelo mnogo in mnogo takih slepcov, neprijateljev naših, ki nas zastopaje bodo na omenjeni način pospeševali naš blagor. Bogme! v dobrih rokah bodo onda naši interesi, naše narodnostne zadeve, — janjec v volčjem žrelu ne bil bi varniši! Kaj nam pomaga tudi novo solnce, ki je zdaj iz Beča s svojimi toplimi žarki začelo ogrevati narode Avstrije mnogojezične? Naših zmerzélih odpadnikov nikdar ogrelo ne bode. Res je, odpadniki so le majhna zguba, oni so „škaja“ naše narodnostne kovačnice; al kjer je škaje preveč, le malo, premalo čverstega železa ostane, in taka je ravno pri nas v Istri otožni, kjer nam je talijanski zmaj že tolikanj našincov pogoltal in golta nam jih še zmiraj. Al majka Slava nas vendar še ni zapustila, in, ako Bog dá, nas tudi v prihodnosti ne bo; še imamo moža visoko postavljenega, na kterege svoje upanje stavimo: ta mož je prevzvišeni gosp. dr. Juri Dobrila, slavnoznaní škof porečki, isterski Slaven po kervi, sercu in čutju národnem. Od njega se isterski Slaveni živo nadjamo, da bo tudi na deželnem zboru nas iskreno zastopal, da bo s svojo zdatno besedo možato terl in lomil kosti silnomogočnemu talijanskemu zmaju, ter nas otel iz njegovega žrela. — Še nekaj mi je na sercu, kar bi rad po „Novicah“ oznanil. Istrani nimamo nobenega svojega glasila (organa) slavenskega; „Pozor“, „Novice“ in drugi časniki slovanski ne vem, koliko se po Istri beró, ker nisem bitje povsodno; po mojem mnenji bi bilo vsakakor jako dobro, da bi se v Terstu na noge spravil in ustanovil slavensk časnik, ki bi bil Istri to, kar ste ve ljube „Novice“ drugim Slovencom. Isterskih Slavenov za to delo in početje sposobnih in zmožnih se ne manjka v Terstu, katerim so znane naše posebne potrebe in nuje. Gospodje! pokažite vendar za Boga, da slovenska kervca še téka in bije vam v žilah, pokažite svetu slovanskemu, da se zaveste pesnikovih besed, ktere tudi vam více „na obadva uha: — Da je vréme slavskom sad vrémenu, — da Slavjanu bez slavjanskog kruha — gladan uvék siromak ée biti; — tudji hlébac malo kog nositi!“

Iz Gorenskega 6. febr. F. P-k. — Znano Vam je, dragi bravci, kako je vraža že marsikterega ob denar in blago pripravila. Ravno taka se je pri nas pripetila pred nekoliko tedni; prišli so po navadi, kakor večkrat, cigani v našo vas; šla je potem ciganka od hiše do hiše in se ponujala, srečo prerokovati. Prišla je k mladi ženi; zvita buča koj previdi, da je babjoverná. Začne ji pripovedovati dobro srečo. In res po naključbi ji je marsikako resnico uganila. V dar za to jo nadležuje, naj ji dá mesa, špeha ali masla itd. Ker se ji žena ne dá koj okaniti, jo še huje poprime ter reče, da lahko tudi eno dušo iz vic reši, ako bi vse storila, kar ji velí. Ker ji pa žena tega ne verjame, ji reče ciganka, naj jajce prinese, kar žena brez odloga stori. Ciganka jajce nekoliko povalja po rokah, potem ga razbije, in pokaže se iz njega piška. Zdaj pravi ciganka: „To je tista duša, ki od vas pomoči potrebuje“. Žena vsa zavzeta obljubi vse rada, da bi le duši móгла pomagati. „Ljuba mamica — pravi zdaj ciganka — prinesite mi od svoje obleke vsake sorte nekaj, pa tudi rijuhó; vse to bom sabo vzela, čez tri dni pa gotovo nazaj prinesla; za plačilo mi boste dali suhega mesa. Pa morave dobiti tudi človeka, da bo za revno dušo celo uro neprenehoma molil pod prostim nebom; za to bodem že jez skerbela“. In res!

neumna žena se dá pogovoriti; hitro prinese obleko in vse, kar ji ciganka velí, vsa vesela, da bo dušo iz vic rešila. Preteklo je tri dni in še več, pa ciganke — ni bilo več z obleko nazaj! — Vdrugeč se menda ženica ne bo dala več tako opehariti.

Iz Planine. — 2. dan p. m. je kmetijska družba po pismu častitega c. k. kantonskega predstojnika gosp. Janeza Arko-ta z velikim veseljem zvedila, da je podružnica kmetijske družbe v Planini po novih volitvah spet se na novo ustanovila, in da na nje čelu stoji spet za našo družbo mnogo zasluženi gosp. Matija Koren; odbornika pa sta prejšna dva gospoda: tehant Fr. Anžlovar in posestnik Anton Jeršan, na novo pa izvoljena gospoda: fajmošter Janez Brence in posestnik Jožef Brus, — vsi pravi možaki. Kmetijska družba se je za verlo prizadevanje o tem gosp. kantonskemu predstojniku spodobno zahvalila, novo podružnico pa tudi s serčnim pismom pozdravila.

Iz Ljubljane. V nedeljo dopoldne se je na povabilo prvega mestjanskega volitnega odbora 222 mestjanov različnih stanov snidlo v mestni hiši, da bi poskusili volitev za 30 novih mestnih odbornikov, ki se bojo volili 21. in 25. dan tega mesca in pa 1. dan marca. Dr. Bleiweis, od omenjenega odbora izvoljeni predsednik, je v slovenskem in nemškem jeziku razložil sestavo mestjanskega odbora in namen današnjega shoda, in ko so bili pričujoči gospodje vprašani: ali hočejo imenik nasvetovanih, pa nikomur siljenih mož prostovoljno sprejeti, in ko nihče ni bil zoper to, je bil pripravljeni imenik zbornikom podan. Po posvetovanji, ki je celo uro terpelo, je vsak, po njegovih mislih osnovani imenik odboru izročil in nabrani listi so bili potem v zapečateni tružici gospodu županu-namestniku v varstvo izročeni. V pondeljek celi dan so se šteli glasovi in našteló se je 216 glasov za dohtarja Janeza Bleiweisa, profesorja, 207 za Fid. Terpiuca, posestnika, 206 za Vincenca Zevnika, posestnika, 201 za Ant. Samasa, posestnika, 194 za Karola Dežmana, hišnega posestnika, 193 za Antona Krišperja, tergovca 190 za Lamberta Lukmana, tergovca, 190 za dr. Antona Raka, ces. advokata, 189 za dr. Čubra, vodja bolnišnice, 188 za Jožefa Blažnika, bukvtiskarja, 182 za Jož. Debeveca, posestnika, 182 za Jurja Freybergerja, hiš. posestnika, 180 za dr. N. Recherja, posestnika, 174 za Janeza Horaka, hiš. posestnika, 170 za V. Rosta, hiš. posestnika, 169 za Janeza Broliča, c. k. svetovavca deželne sodnije, 169 za Gust. Heimana, 168 za dr. Kavčiča, ces. advokata, 167 za Janeza Poklukarja, prof. bogoslovstva, 158 za dr. Orla, c. k. notarja, 149 za V. Zupana, tergovca, 146 za Blaža Verhovca, hiš. posestnika, 144 za Kar. Tambornina, hiš. posestnika, 143 za Jož. Šventnerja, hiš. posestnika, 136 za žlahnega Ant. Laufensteina, dosluženega c. k. dež. poglav., 135 za Jož. Zalarja posestnika, 134 za R. Šnedarja, vodja realne šole, 130 za dr. Jan. Ahačiča, posestnika, 79 za Pavla Polegeka, hiš. posestnika, 69 za Andreja Maliča, posestnika. Ker se je v teh možéh zedinila največja večina glasov, jih podpisani odbor razglasí volivcom za prihodnje volitve.

Pervi mestjanski volitni odbor.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Po cesarskem sklepu od 4. t. m. je namesto grofa Rechberga nadvojvoda Rainer predsednik ministerstva, — grof Rechberg je minister unanjih oprav, — vitez Schmerling ima, razun politične uprave notranjih zadev, ki je ministru Lasserju izročena, vse druge notranje opravila, pa tudi šolstva in bogočastja v nemško-slovanskih deželah v svojih rokah, — baron Pratobévera bivši svetovavec najvišje sodnije, je minister pravosodja, — nekdanji deželni poglavar štajarski grof Wickenburg je minister kupčijstva in národnega gospodarstva. Ker se